

Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg

Actief aanbieden van voorlichting tussen 6 en 11 maanden is essentieel

Ouders blijken uit zichzelf niet altijd vragen te stellen of informatie op te zoeken over onderwerpen die in de leeftijdsfase tussen 6 en 11 maanden belangrijk zijn. Een voorlichtingsaanbod over voeding, gebitsverzorging, veiligheid en wiegendood moet daarom actief worden aangeboden aan alle ouders van kinderen op deze leeftijd.

Waarom dit project?

De werkwijze van de Jeugdgezondheidszorg verandert. Er is meer flexibiliteit nodig, daarover is iedereen het eens. Niet ieder kind loopt immers evenveel risico. Landelijk streven we naar vroegtijdiger signalering, gevolgd door lichte vormen van hulp gecombineerd met het versterken van de eigen kracht van ouders en jongeren. Dit vraagt een meer specifieke, gedifferentieerde benadering. GGD regio Utrecht (voorheen GGD Midden Nederland) heeft in dit kader twee consultatiebureaubezoeken voor kinderen tussen 6 en 11 maanden die geen risico lijken te lopen op ontwikkelingsproblemen, laten vervallen. Hun ouders hebben in plaats daarvan de mogelijkheid van een consult op indicatie of op verzoek. Maar krijgen deze ouders dan nog wel voldoende voorlichting over belangrijke onderwerpen? Hoe kan afgestemd worden op hun wensen?

Conclusie

Naast dat ouders niet uit zichzelf vragen stellen of informatie zoeken over gebitsverzorging, veiligheid en wiegendood, blijkt hun gedrag op deze punten niet optimaal te zijn. Hierdoor ontstaan er mogelijk gezondheidsrisico's voor hun kind. Het is niet mogelijk om een bepaalde risicogroep te onderscheiden. Daarom moet er voor alle ouders van kinderen tussen 6 en 11 maanden een voorlichtingsaanbod beschikbaar zijn over de onderwerpen voeding, gebitsverzorging, veiligheid en wiegendood. Vanzelfsprekend moeten daarin de vragen en behoeften van ouders wel centraal staan en moet de timing aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het kind. Hiervoor zijn verschillende scenario's ontwikkeld.

Drie goede redenen voor een vast voorlichtingsaanbod

- 1 Ouders van kinderen van 6 tot 11 maanden stellen uit zichzelf geen vragen over mondzorg, veiligheid en wiegendood. Flexibel, vraaggericht contact heeft daardoor het ongewenste gevolg dat ouders geen voorlichting krijgen over deze onderwerpen.
- 2 Het gedrag van ouders op deze terreinen is tegelijkertijd niet optimaal. Dat kan mogelijk gezondheidsrisico's voor het kind als gevolg hebben. Actief aanbieden van voorlichting is dus essentieel.
- 3 Een groepsconsult over voeding – het onderwerp waarover ouders wél veel vragen over stellen – blijkt evenmin een goed alternatief. Er wordt slechts een kleine, selecte groep ouders bereikt.

September 2014

Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg

Het programma Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg richt zich op verbeteringen in de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (JGZ). De projecten draaien om vernieuwingen in organisatie en bedrijfsvoering, met het doel om de kwaliteit van de JGZ te verhogen. Het gaat in dit programma uitdrukkelijk niet om de inhoud van de werkzaamheden in de JGZ.

www.zonmw.nl/vernieuwingjgz

ZonMw stimuleert gezondheidsonderzoek en zorginnovatie

Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
Fax 070 349 51 00
info@zonmw.nl
www.zonmw.nl

Vooruitgang vraagt om onderzoek en ontwikkeling. ZonMw financiert gezondheidsonderzoek én stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis – om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.

ZonMw heeft als hoofdpodragtgevers het ministerie van VWS en NWO.

Flexibele contactmomenten JGZ onderzocht

Ouders van kinderen van bijna 11 maanden kregen een vragenlijst. Ook werden ouders geïnterviewd met de vraag hoe zij het liefst voorlichting zouden willen krijgen.

Jgz-medewerkers vulden een vragenlijst in over hun ervaringen met het geven van voorlichting in de nieuwe situatie. Tot slot werd het groepsbureau Voeding geëvalueerd. Dit is een thematische voorlichtingsbijeenkomst dat dient als alternatief voor een consult op indicatie of verzoek tussen 6 en 11 maanden. Voeding is het onderwerp waarover ouders van kinderen in deze leeftijdscategorie de meeste vragen en problemen hebben.

De informatiebehoefte op het gebied van gebitsverzorging, veiligheid en wiegendood is minder groot dan op het gebied van voeding. Over deze onderwerpen heeft de meerderheid van de ouders geen vragen en weinig ouders zoeken er zelf informatie over. Vrijwel geen ouders gaven aan hierover informatie te missen tussen het 6- en 11 maanden-consult.

Bovendien werd duidelijk dat jgz-medewerkers tijdens de vraaggerichte werkwijze bij het 6 maandenconsult vaak niet aan voorlichting over gebitsverzorging, veiligheid en wiegendood toekwamen juist doordat de ouders veel vragen hebben over voeding. Daarnaast geven jgz-medewerkers aan dat het 6 maandenconsult niet het optimale moment is voor de voorlichting over de andere onderwerpen en dat het 11 maandenconsult daarvoor te laat is.

Er is niet duidelijk één risicogroep te onderscheiden voor gedrag, kennis en persoonlijke effectiviteit van ouders rond de onderzochte onderwerpen. Bijna de helft van de ouders geeft aan dat zij voorlichting en advies tussen 6 en 11 maanden het liefst via een consult op het consultatiebureau zouden willen krijgen. Daarna noemen relatief veel ouders het groeiboekje, websites/internet of een e-mail met informatie.

De voorlichtingsbijeenkomst over voeding voldoet niet als alternatief, hoewel de meeste deelnemers er positief over oordelen. Het bereik van deze vorm van voorlichting valt tegen, er wordt een selectieve groep ouders bereikt.

ZonMw-project 156512002

Zelf aan de slag met het alternatieve vormen van voorlichting

Meer weten over dit project? Neem contact op met Stefanie Bloemendal-Hol, regiomanager JGZ van GGD regio Utrecht: sbloemendal@ggdru.nl.